

Objektife Takılan Doğa

Beni Besle

Falkland Adaları'nda neredeyse olgunlaşmış yavru penguenler büyüklerinden bir ağız dolusu yemek istiyorlar. Anne ve baba, yavrularına karşı olan görevlerini yerine getiriyor olsa da yavruları birbirinden ayırmak çok zor olduğundan onları beslerken güçlük çekiyor. Bu yüzden birini çok besleyip diğerini aç bırakabilir. Penguenler, daha doğrusu doğa, bu duruma da bir çare bulmuş. Yumurta çatladıktan bir ay sonraki dönemde anne ve baba, 10 saatlik bir avlanma sonunda karaya çıkıp, yuvadan etrafta dolaşan yavrularını çağırıyor. Daha gelişkin ve hızlı olan yavru beslendikten sonra aile yuvadan uzaklaşıyor ve diğer yavrunun kendisine koşmasını bekliyor. Tok olan yavru tekrar yemek için ailesine doğru koşmak istemeyeceğinden, aç olan anne ve babasının yanına gidiyor ve böylece karnının doymasını sağlıyor. Onlar da birbirinden ayıramadığı yavrularını eşit olarak doyurmuş oluyor. Şubat ayında da yavruları daha az ve daha seyrek besliyerek açlık içgüdüsüyle avlanmaları yönünde motive ediyor.

Natural History, Aralık 1993

Dur Uğurböceği Uçma

İlkbaharda ve yaz aylarında hareketli günler geçiren uğurböcekleri, bir ağustos öğleden sonrası 9 ay boyunca rahatça kalabilecekleri bu liken kaplı oyukta tembelce duruyorlar. Yaprak bitleriyle beslenen uğurböcekleri güz sonu kendilerine korunaklı bölgeler ararlar ve bir araya toplanırlar. Bu dönemde rehavetlerinin doruğundaki uğurböceklerinin milyonlarcası bazı girişimci insanların gazabına uğrayarak toplanıyor. Bu böceklerin neden toplandığını merak ediyorsunuz. Uğurböcekleri yaprak bitlerini yemeleri için yaprak biti saldırısına uğramış tarla sahiplerine satılıyorlar. Fakat böcekbilimci Kenneth Hagen, böcekle böcek kontrolünün hangi dönemlerde en uygun olduğunu bilmek gerektiğini ve kış uykusuna hazırlanan uğurböceklerinin böcek kontrolünde yararlı olmadığını düşünüyor. Yıllık yaşam çevrimlerinin uyku evresinde rahatsız edilen böceklerin yakın bölgede bulunan yiyeceği bile arayacak içgüdüsünün olmadığını ekliyor Hagen. Böylece rahat yataklarından böcek avlamaları için kaldırılan uğurböcekleri gittikleri yerlerde kuytu bir köşe bulamazlarsa rüzgarla oradan oraya savruluyorlar ve kimseye de bir yardımları olamıyor.

Natural History, Ağustos 1993

Her Çiçekte Bir Arı

Bu resimde yanlış olan nedir? Bu orkideleri ziyaret etmiş olan arıların kıpırtısız görüntüsü fotoğrafın hareketi dondurma doğasından kaynaklanmıyor. Arılar gerçekten kıpırtısız, çünkü ölmüşler. Çiçek nektarının davetine hayır diyemeyen arılar, orkidelerin dar boyunlarında sıkışıp kalmışlar. Bu durumdan orkidenin etobur bir bitki olduğu anlaşılmasın. Arıların ölmesinin nedeni orkidenin boyununun yeterince geniş olmaması. Burada kısıtlı kalan arılar aslında bu yeni getirildikleri çevrelerinin içinde kısıtlı kalmışlar. Doğal

çevrelerinden koparıp buraya getirilen arıların bu bölgeye uyum sağlayıp sağlayamayacakları, onları getiren insanlar tarafından daha önce hesaplanmamış. Adı *Dendrobium stratiotes* olan orkide, anavatanı batı Yeni Gine'de yaşıyor ve küçük arılar ve böcekler rahatlıkla bu çiçekten yararlanabiliyor. Fakat bu bölgeye başka bir bölgeden getirilen arılar için orkide bir ölüm tuzağına dönüşmüş. Böylesine öldürücü çiçek-arı eşleştirmeleri sık olmamasına rağmen şaşırtıcı değil. Bu, insanların çoğu zaman çevrebilimsel dengeleri gözönüne almadan yaptıkları yanlış uygulamalardan sadece biri.

Natural History, Ağustos 1994

Işıldayan Timsah Gözleri

Fotoğrafçı John Moran bu su birikintisinde, fotoğrafta 40 çift göz görebilmemize rağmen, 212 çift timsah gözü saymış. Normal koşullar altında birbirine bu kadar yakın yaşamayan timsahlar, kuraklık dönemlerinde küçük su birikintilerinde biraraya geliyorlar. Bu sıcak bir ortam gibi götünce de genç timsahlar için çok tehlikeli bir ortam, çünkü her an yaşça büyük bir hemtürüne yem olabilir. Aslında kendi türlerini avlamayan timsahlar koşullar zorlaşınca genç olanlara saldırıp onları avlayabiliyor. Fotoğrafçı Moran, 15 dakika içinde 2 genç timsaha saldırıldığını gözlemiş. Fotoğrafın asıl konusunu oluşturan parlak timsah gözlerinin sırrıysa retina tabakasının arkasında bulunan ince kristal katman. Gece avlanan hayvanların görüş gücünü arttıran bu ayna benzeri yüzey, ışığı yansıtuğunda böyle hoş görüntülerle karşılaşılabilir.

Natural History, Kasım 1993

Çeviri: Özgür Ergin